

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2010. május 20.*

A C-138/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale ordinario di Palermo (Olaszország) a Bírósághoz 2009. április 15-én érkezett, 2009. január 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Todaro Nunziatina & C. Snc**

és

az **Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia**

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, C. Toader, K. Schiemann, P. Kūris (előadó) és L. Bay Larsen bírák

főtanácsnok: N. Jääskinen,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. március 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell’Emigrazione della regione Sicilia képviselőtében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Arena avvocato dello Stato,
- a Todaro Nunziatina & C. Snc képviselőtében G. Bentivegna avvocato,
- az Európai Bizottság képviselőtében D. Grespan, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Szicília tartomány foglalkoztatási célú beavatkozásokról szóló, 1991. május 15-i 27. tartományi törvényére vonatkozó, 1995. december 11-i SG (95) D/15975. sz. bizottsági határozat (NN 91/A/95. sz. állami támogatás) (a továbbiakban: 1995-ös határozat) és az Olaszország által Szicília tartományban végrehajtani kívánt foglalkoztatási célú támogatási programról szóló, 2002. október 16-i 2003/195/EK bizottsági határozat – C 56/99. sz. (korábbi N 668/97. sz.) (HL 2003. L 77., 57. o.) értelmezésére, valamint ugyanezen két határozat érvényességére vonatkozik.

- 2 A kérelmet egy szicíliai (Olaszország) székhelyű társaság, a Todaro Nunziatina & C. Snc (a továbbiakban: Todaro Nunziatina) és az Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell’Emigrazione della regione Sicilia (Szicília tartomány munkaügyi, társadalombiztosítási, szakképzési és kivándorlásügyi minisztériuma, a továbbiakban: amministrazione) közötti, Szicília tartomány foglalkoztatási célú beavatkozásokról szóló, 1991. május 15-i 27. tartományi törvényének (a GURS 1991. május 18-i 25. száma, a továbbiakban: 27/91 törvény) 10. cikkében foglalt támogatások címén követelt 45 320,64 euró törvényes kamatokkal növelt összegének megfizetése tárgyában indult peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 Az [EK 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 1. cikkének c) pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

- c) az »új támogatás«: olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is.”
- 4 Az Európai Közösségek Bizottsága az 1995-ös határozatában nem emelt kifogást a 27/91 törvényben szereplő támogatási intézkedésekkel szemben, mivel úgy ítélte meg, hogy ez utóbbi intézkedések összeegyeztethetők az EK-Szerződéssel. A fenti határozatában a Bizottság felkérte ugyanakkor az érintett tagállamot, hogy ezen támogatások 1997 utáni további finanszírozása esetén jelentse be újra a szóban forgó törvényt.

- 5 A 2003/195 határozat indokolásának 10. pontjában a Bizottság megállapította, hogy „[Szicília tartománynak a tartomány 1997-es költségvetési évére vonatkozó költségvetésének az általános tartalékaiban foglalt céltartalékok felhasználására vonatkozó kiadások engedélyezéséről szóló, 1997. május 27-i 16. tartományi törvénye (a GURS 1997. május 31-i 27. száma, a továbbiakban: 16/97 törvény)] 11. cikkének (1) bekezdése a [27/91 törvény] 10. cikkével bevezetett, a Bizottság által 1995. november 14-én jóváhagyott és 1996 végén lejáró támogatási program (NN 91/A/95. sz.) 1997. és 1998. évben történő további finanszírozására vonatkozik.”
- 6 A 2003/195 határozat 1. cikke ekképp rendelkezik:

„Az 1997. május 27-i szicíliai tartományi törvény 11. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatási program, amelyet Olaszország végre kíván hajtani, összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

Következésképpen ez a program nem hajtható végre.”

A nemzeti szabályozás

- 7 A 27/91 törvény 9–11. cikke a szicíliai foglalkoztatás ösztönzése céljából különböző formájú támogatásokat ír elő.

8 A 27/91 tartományi törvény 10. cikke nevezetesen így rendelkezik:

„(1) A munkaügyi, társadalombiztosítási, szakképzési és kivándorlásügyi tartományi miniszter – az 1998. november 8-i 35. tartományi törvény 8. cikkében foglalt megállapodásra is tekintettel – jogosult arra, hogy a kézműipar, a turizmus és a környezet ágazatában működő vállalkozások számára, valamint a szakmai névjegyzékekben szereplő azon munkáltatók számára, akik az 1984. december 19-i 863. törvénnyel törvénybe iktatott, 1984. október 30-i 726. törvényerejű rendelet 3. cikkének megfelelően, és a Commissione regionale per l'impiego (tartományi foglalkoztatásügyi bizottság) által előzetesen jóváhagyott projektek alapján képzési és munkaszerződéssel munkavállalókat alkalmaznak, bérköltség-támogatást nyújtson, amelynek mértéke:

- a) az ágazati kollektív szerződések alkalmazásával fizetendő munkabér 30%-a a képzési és munkaszerződés teljes időtartama alatt. E mértéket 50%-ra kell emelni, amennyiben a munkavállalók alkalmazására az 1988. november 8-i 35. tartományi törvény 8. cikkében foglalt megállapodásoknak megfelelő projektek végrehajtása során, vagy a 9. cikk (2) bekezdésében foglalt esetekben kerül sor;
- b) az első, második és harmadik év vonatkozásában az ágazati kollektív szerződések alkalmazásával fizetendő munkabér 50, 40, illetve 25%-a, amennyiben a képzési és munkaszerződéssel felvett munkavállalók határozatlan időre szóló szerződéssel alkalmazásban maradnak. A támogatás az első, második és harmadik év vonatkozásában 65, 50, illetve 50%-ra emelkedik a 9. cikk (2) bekezdésében foglalt esetekben.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt intézkedéseket a munkavállalóknak a jelen törvény hatályba lépését követő hónap első napja és 1996. december 31-e közötti időszak folyamán képzési és munkaszerződések útján történt felvételére kell alkalmazni, azzal a feltétellel, hogy a vállalkozások a megelőző tizenkét hónap folyamán nem hajtottak végre létszámleépítést. Az (1) bekezdésben foglalt intézkedések a b) pontban foglalt

támogatás vonatkozásában abban az esetben is alkalmazandók, ha e fent jelzett időszak folyamán az ugyanezen időszakot megelőzően képzési és munkaszerződéssel felvett munkavállalók határozatlan idejű szerződéssel alkalmazásban maradnak.

[...]"

- 9 A 16/97 törvény 11. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A [27/91 törvény] 10. cikkében foglalt célkitűzéseknek megfelelően az 1997-es költségvetési évre további 82000 millió líra összegű kiadás (33709. fejezet) kerül jóváhagyásra. Az 1997. március 7-i tartományi törvény 69. cikke által megjelölt 1999. december 31-i határnap a [27/91 törvény] 9. és 10. cikkének, valamint azt követő módosításainak és kiegészítéseinek hatálya alá tartozó támogatásokra is vonatkozik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy a Todaro Nunziatina a 27/91 törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján támogatás iránti kérelmet intézett az amministrazionehoz két munkavállaló képzési és munkaszerződéssel történő alkalmazására vonatkozóan, e szerződéseket a későbbiekben határozatlan időre szóló szerződésekké alakították át. A társaság az 1996. június 1-je és 1999. szeptember 30-a közötti időszakra vonatkozóan hat támogatás iránti kérelmet nyújtott be e célból.

- 11 Mivel az amministrazione nem folyósította a kért támogatást, a Todaro Nunziatina keresetett indított ellene a Tribunale ordinario di Palermo (palermói rendes bíróság) előtt 45 320,64 euró törvényes kamatokkal növelt összegének megfizetése iránt. Az amministrazione lényegében arra hivatkozva utasítja el a kérelmet, hogy a 2003/195 határozat alapján nem jogosult e támogatások nyújtására.
- 12 Erre tekintettel a Tribunale ordinario di Palermo úgy határozott, hogy az eljárást fel-függeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Tekintettel arra, hogy a Szicília tartomány által a [27/91 törvény] 10. cikkével bevezetett támogatási program (azonosítási szám: NN 91/A/95) legalább 2 évtől legfeljebb 5 évig tartó időszakra rendelkezett a támogatási mechanizmusról (2 év a képzési és munkaszerződéssel való felvétel vonatkozásában, majd legfeljebb 3 év a képzési és munkaszerződés határozatlan időre szóló szerződéssé alakításának esetén), [a Bizottság] az [1995-ös] határozatával, amellyel e támogatási program alkalmazását jóváhagyta, szándéka szerint

- a kedvezmények ilyen több szempontú, időbeli és pénzügyi alapú variabilitását (2 év + 3 év) tette lehetővé, vagy

- a támogatások nyújtását – kizárólag és egymást kölcsönösen kizárva – a munkavállalók képzési és munkaszerződéssel történő felvétele tekintetében (ezen szerződések kétéves időtartama folyamán) vagy az előzőleg képzési és munkaszerződéssel felvett munkavállalók szerződésének határozatlan idejűvé történő átalakítása tekintetében (az átalakítástól számított hároméves időtartamra) tartotta jóváhagyhatónak?

- 2) Az 1997-es költségvetési évet mint a [27/91 törvény] 10. cikke által bevezetett programot illetően [a Bizottságnak] az azt jóváhagyó [1995-ös] határozatában az állami támogatás alkalmazása tekintetében megjelölt határidőt akként kell-e értelmezni, hogy az:
- a következő években mindenképpen (a jóváhagyott támogatások fent említett, különböző értelmezéseinek függvényében) kifizetni tervezett támogatások költségeinek kezdeti előirányzatára vonatkozik, vagy pedig

  - a támogatás illetékes tartományi szervek által történő tényleges kifizetésének végső határideje?
- 3) A munkavállalónak a [27/91] tartományi törvény 10. cikkével összhangban képzési és munkaszerződéssel, példának okáért 1996. január 1-jén, vagyis az [1995-ös] határozatban az alkalmazás tekintetében meghatározott határidőn belül történő felvétele esetén tehát Szicília tartomány a szóban forgó támogatási programot konkrétan alkalmazhatta-e (és alkalmaznia kellett-e azt) minden jóváhagyott év (vagyis 2+3 év) vonatkozásában, így akkor is, amikor a jóváhagyott program alkalmazása az említett példa szerint a támogatás 2001. december 31-ig (1996 + 5 év = 2001) történő tényleges kifizetését eredményezte?
- 4) A [Bizottság] [...] 2003/195[...] határozata, amelynek 1. cikke így szól: »a [16/97 törvény] 11. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatási program,

amelyet Olaszország végre kíván hajtani, összeegyeztethetetlen a közös piaccal. Következésképpen ez a program nem hajtható végre»,

- arra irányult, hogy megtagadja a [16/97 törvény] 11. cikke által bevezetett »új« program jóváhagyását, mert azt olyan »autonóm« programnak tekintette, amelynek célja a támogatási program [27/91 törvény] 10. cikke által bevezetett alkalmazási időszakának az 1996. december 31-i határidőn túli meghosszabbítása a munkavállalók 1997-es és 1998-as év folyamán történő felvételével és/vagy szerződéseik átalakításával kapcsolatos kiadások bevonásával, vagy pedig

  - éppen ellenkezőleg arra irányult, hogy ténylegesen megakadályozza, hogy a tartomány pénzügyi forrásokhoz jusson, lehetetlenné téve ezáltal a [27/91 törvény] 10. cikke által bevezetett állami támogatás tényleges kifizetését az olyan munkavállalók tekintetében is, akik felvételére vagy akik szerződésének átalakítására 1996. december 31-ét megelőzően került sor?
- 5) Amennyiben a [2003/195 határozatot] a 4. kérdés első francia bekezdésében foglaltak szerint kell értelmezni, e határozat összeegyeztethető-e a [z EK 87.] cikkének azon értelmezésével, amelyet a Bizottság az [Olaszország által a foglalkoztatási célú intézkedések tekintetében végrehajtott támogatási programokról szóló,] 1999. május 11-i 2000/128/EK határozatban [HL 2000. L 42., 1. o.] ([...] amely a 2002-es, jogellenességet megállapító határozat indokolásában kifejezetten szerepel) és [az Olaszország által Szicília tartományban végrehajtani kívánt foglalkoztatási célú támogatásról szóló,] 2003. május 13-i 2003/739/EK határozatban [HL 2003. L 267., 29. o.] a képzési és munkaszerződésekre vonatkozó társadalombiztosítási járulékok fizetésének terhe alóli mentesítéssel kapcsolatos, hasonló esetek tárgyában alkalmazott?
- 6) Amennyiben a [2003/195 határozatot] a 4. kérdés második francia bekezdésében foglaltak szerint kell értelmezni, miként értelmezendő a támogatási eszközök

jóváhagyásáról szóló korábbi határozat, tekintettel a »további« jelzőnek tulajdonítható kettős jelentésre: »a Bizottság határozatában meghatározott költségvetéshez képest« vagy csupán »az 1996-os költségvetés vonatkozásában előírányzott finanszírozáshoz képest további«?

- 7) Végső soron a Bizottság álláspontja szerint mely támogatás tekinthető jogszerűnek, és mely jogellenesnek?

- 8) A jelen jogvitában részt vevő melyik félre [(a Todaro Nunziatinára vagy amministrazioneéra)] hárul a bizonyítási teher a tekintetben, hogy a Bizottság által meghatározott költségvetést nem lépték túl?

- 9) Amennyiben megállapítást nyer, hogy a vállalkozások a jogszerű és folyósítható támogatások késedelmes kifizetése folytán törvényi kamatra jogosultak, e kamatokat tekintetbe kell-e venni annak meghatározása során, hogy az [1995-ös] határozattal eredetileg jóváhagyott költségvetést túllépték-e?

- 10) Amennyiben e kamatokat a költségvetés túllépésének meghatározása során tekintetbe kell venni, milyen mértékű kamattal kell számolni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második, az ötödik és a nyolcadik kérdés elfogadhatóságáról

Az ötödik kérdés elfogadhatóságáról

– A Bírósághoz benyújtott észrevételek

- ¹³ A Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a kérdés a 2003/195 határozat érvényességére vonatkozik. Álláspontja szerint a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja tudni, hogy e határozat összeegyeztethető-e az EK 87. cikk azon értelmezésével, amelyet a Bizottság a 2000/128 és a 2003/739 határozatában követett. E tekintetben a Bizottság megállapítja, hogy az ötödik kérdésnek az alapjogvita megoldása szempontjából nincs semmilyen jelentősége.
- ¹⁴ A Todaro Nunziatina arra hivatkozik, hogy ez a kérdés nem releváns az alapügy megoldása szempontjából, mivel a 2000/128 és a 2003/739 határozat az alapügyben szereplőtől eltérő helyzetekre vonatkozik.

– A Bíróság álláspontja

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság a 2003/195 határozat érvényességének megítélésére vonatkozó kérdést tett fel.
- 16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság dönthet úgy, hogy nem határoz valamely közösségi jogi aktus érvényességére vonatkozó, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről, ha nyilvánvalónak tűnik, hogy a közösségi jognak a nemzeti bíróság által kért értelmezése nem áll semmilyen összefüggésben az alapeljárás tény-állásával vagy tárgyával (a C-222/04. sz., Cassa di Risparmio di Firenze és társai ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-289. o.] 75. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 17 A 2003/195 határozat az EK 87. cikk és az azt követő cikkek szempontjából vizsgálja meg 16/97 törvénynek a 27/91 törvény 10. cikkével létrehozott azon támogatási program 1997. és 1998. évi finanszírozására vonatkozó 11. cikkének (1) bekezdésével való összeegyeztethetőségét, amelyet az 1995-ös határozat hagyott jóvá.
- 18 A 2000/128 határozat ezzel szemben az Olasz Köztársaság által foglalkoztatási célból nemzeti szinten nyújtott, a 2003/195 határozatban szereplő támogatásoktól eltérő támogatáscsoport összeegyeztethetőségét vizsgálja meg az EK 87. cikk és az azt követő cikkek szempontjából, és elismeri, hogy a fenti támogatások részben összeegyeztethetők a közös piaccal.
- 19 A 2003/739 határozat továbbá szintén az EK 87. cikk és az azt követő cikkek szempontjából vizsgálja meg a Bizottság által 1998. február 25-én jóváhagyott és a 30/97 tartományi törvényen alapuló, Szicília tartományban nyújtandó olyan foglalkoztatási célú támogatási program 2000 és 2006 közötti időszakra vonatkozó további finanszírozását, amely a költségek alóli, legfeljebb hat év időtartamra szóló teljes mentesítés formájában támogatást ír elő valamely befektetéshez kapcsolódó vagy attól független munkahelyteremtés esetére.

- 20 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem adott semmilyen magyarázatot az EK 87. cikk azon eltérő értelmezését illetően, ahogyan a fent említett 2000/128 és 2003/739 határozat értelmezhető.
- 21 Mindenesetre a Bizottság más, olyan ügyeket érintő határozathozatali gyakorlata, mint a 2000/128 és a 2003/739 határozat, nem érintheti a 2003/195 határozat érvényességét, amelyet kizárólag a Szerződés objektív szabályai alapján kell megítélni.
- 22 Következésképpen tehát az ötödik kérdést elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A második és a nyolcadik kérdés elfogadhatóságról

– A Bírósághoz benyújtott észrevételek

- 23 A Todaro Nunziatina ügy ítéli meg, hogy a második kérdés elfogadhatatlan, mivel olyan nemzeti jogszabály értelmezését kéri, amelynek értelmezése nem tartozik a Bíróság hatáskörébe.

- 24 A Bizottság és az amministrazione azzal az indokkal hivatkozik a nyolcadik kérdés elfogadhatatlanságára, hogy nincs egyértelműen meghatározva a közösségi jog azon területe, amelynek a kérdést előterjesztő bíróság az értelmezését kérte.

– A Bíróság álláspontja

- 25 Emlékeztetni kell arra, hogy egyedül az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel az ítéletének meghozatala szempontjából megítélje az előzetes döntéshozatal szükségességét, valamint a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét (lásd többek között a C-295/97. sz. Piaggio-ügyben 1999. június 17-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-3735. o.] 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-378/08. sz., ERG és társai ügyben 2010. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-1919. o.] 73. pontját).
- 26 Elsőként elegendő megállapítani, hogy az „1997-es költségvetési év mint [...] az állami támogatás alkalmazása tekintetében megjelölt határidő” értelmezésére vonatkozó, második kérdés kapcsolatban áll az 1995-ös határozattal, és közvetlen hatással bír az alapeljárás kimenetelére, másodsorban azt, hogy a nyolcadik kérdés nem nélkülöz minden kapcsolatot az 1995-ös határozattal, mivel az a következménye, hogy lehetővé teszi a kérdést előterjesztő bíróság számára a fenti határozatban szereplő támogatásokra szánt költségvetés felhasználása állapotának megállapítását.
- 27 Ezért tehát válaszolni kell az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és nyolcadik kérdésre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első, második és harmadik kérdéstről

- 28 Az első, a második és a harmadik kérdésével, amelyeket együtt kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság az 1995-ös határozat értelmezésére kéri a Bíróságot annak érdekében, hogy meghatározhassa annak hatályát.
- 29 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az 1995-ös határozatával a Bizottság úgy döntött, hogy nem emel kifogást a 27/91 törvényben foglalt foglalkoztatási célú támogatási programmal szemben.
- 30 Ennek a Szicília tartomány által végrehajtott támogatási programnak a célja a képzés és a munkahelyteremtés elősegítése volt. Az 1991. évtől kezdve kellett alkalmazni, azonban az olasz kormány csak 1995. május 18-án jelentette be a Bizottságnak az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján.
- 31 Az 1995-ös határozat értelmezéséhez nemcsak annak szövegét kell megvizsgálni, amelyről mindössze egy összefoglalót tettek közzé az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjának* 1995. december 21-i számában, hanem az intézkedéseknek az olasz kormány által 1995. május 18-án tett bejelentésére is hivatkozni kell.
- 32 Ezen iratok vizsgálatából kiderül, hogy az ily módon bejelentett támogatási intézkedéseket a 27/91 törvény 9–11. cikke írta elő, és a finanszírozás biztosításához éves költségvetési tételt határoztak meg.

- 33 A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre tekintettel az 1995-ös határozat hatályának vizsgálatát a 27/91 törvény 10. cikkére kell korlátozni.
- 34 A fenti 10. cikk lényegében két foglalkoztatási célú támogatási intézkedést ír elő. Az első a képzési és munkaszerződéssel felvett munkavállalóknak fizetendő munkabér 30–50%-ával megegyező mértékű támogatás nyújtására vonatkozik a szerződés teljes időtartama alatt, azzal a feltétellel, hogy a munkavállalók a 27/91 törvény hatálybalépését követő hónap első napja és 1996. december 31-e közötti időszakban alkalmazásban álljanak.
- 35 A második az ilyen szerződés határozatlan időre szóló szerződéssé alakításának esetén a munkavállalóknak fizetendő munkabér 50–25%-a között csökkenő mértékű támogatás nyújtására vonatkozik e szerződés első három évében, azzal a feltétellel, hogy a fenti átalakításra a 27/91 törvény hatálybalépését követő hónap első napja és 1996. december 31-e közötti időszakban kerüljön sor, és ezen időszak előtt felvett munkavállalókat érintsen.
- 36 Következésképpen meg kell állapítani, hogy először is ezek a támogatások időben nem halmozhatók ugyanazon munkavállaló esetén, mivel ahhoz, hogy a határozott időre szóló szerződés átalakítása címén a második támogatásban részesüljön a vállalkozás, a munkavállalónak már a 27/91 törvény hatálybalépése előtt alkalmazásban kell állnia.
- 37 Másodsorban a nyújtott támogatások címén biztosított összegek folyósítására – az alkalmazandó nemzeti költségvetési szabályokra figyelemmel – sor kerülhet 1996. december 31-je után.

- 38 Ezzel szemben a támogatás indokának – nevezetesen első esetben a munkavállaló alkalmazásának, második esetben a szerződés határozatlan időre szóló szerződéssé alakításának – 1996. december 31-e előtt kell megtörténnie.
- 39 Ezen túlmenően, amint a fent említett 1995. május 18-i bejelentésről szóló levélhez csatolt leírásból kiderül, a Bizottság által a 27/91 törvény 10. cikkében szereplő két intézkedésre 1991 és 1996 között együttesen 159 milliárd líra, azaz körülbelül 79,5 millió euró költségvetési keretösszeg vonatkozott.
- 40 E tekintetben meg kell említeni, hogy az 1995-ös határozat a költségvetési keretösszeg vállalási határának megjelölésére szorítkozik, és nem tesz pontosításokat az e támogatások folyósítására vonatkozó szabályokban, amelyeket a nemzeti rendelkezések határoznak meg, illetve nem is tér ki azokra.
- 41 Az előzőekből az következik, hogy az első, a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1995-ös határozatot úgy kell értelmezni, hogy az elismerte a 27/91 törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt két olyan intézkedésből álló támogatási program közös piaccal való összeegyeztethetőségét, amelyek esetén a támogatások nem halmozhatók, és amelyek indokának – nevezetesen a munkavállaló alkalmazásának vagy a szerződés határozatlan időre szóló szerződéssé történő átalakításának – 1996. december 31-e előtt kellett bekövetkeznie, azonban az e támogatások alapján történő folyósítás ezen időpont után is folytatódhat, amennyiben az alkalmazandó nemzeti költségvetési és pénzügyi szabályok ezzel nem ellentétesek, és amennyiben betartják a Bizottság által jóváhagyott költségvetési keretösszeget.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik, hatodik és hetedik kérdésről

- 42 A negyedik, a hatodik és a hetedik kérdésével, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében a 2003/195 határozat értelmezését kéri annak meghatározása érdekében, hogy az a támogatás, amelyre a fenti határozat vonatkozik, új támogatás-e.
- 43 A 2003/195 határozat 1. cikkében a Bizottság a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a 16/97 törvény 11. cikkének (1) bekezdésében foglalt támogatási programot.
- 44 Ez utóbbi rendelkezés – a fenti határozat tizedik preambulumbekzdésére figyelemmel – további 82 milliárd líra, azaz körülbelül 42,3 millió euró összeg erejéig írja elő a 27/91 törvény 10. cikkével bevezetett támogatási program 1997. és 1998. évben történő finanszírozását.
- 45 E tekintetben a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében új támogatásnak tekintendő minden „olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is.”
- 46 Ezen túlmenően az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy új támogatásoknak kell tekinteni a Szerződés hatálybalépését követően hozott olyan intézkedéseket, amelyek támogatások létrehozására vagy módosítására irányulnak azzal, hogy a módosítások vonatkozhatnak akár a létező támogatásokra, akár a Bizottságnak bejelentett előzetes szándékokra (a C-346/03. és C-529/03. sz., Atzeni és társai egyesített ügyekben 2006. február 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-1875. o.] 51. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 47 Ebből következik, hogy a 16/97 törvény 11. cikkének (1) bekezdése az 1995-ös határozatban szereplőtől eltérő, új támogatást hozott létre egyfelől a 27/91 törvény 10. cikkében szereplő támogatási program számára biztosított költségvetés – a jelen esetben 50% feletti mértékben történő – emelésének előírásával, másrészt azon időszak két évvel történő meghosszabbításának előírásával, amelynek során e program nyújtásának feltételei alkalmazandók voltak. Kizárólag ezt az új támogatást nyilvánította a közös paccal összeegyeztethetetlennek a Bizottság a 2003/195 határozatában.
- 48 Ezért 1997. január 1-jét követően a képzési és munkaszerződéssel alkalmazott munkavállalók felvétele, illetve a képzési és munkaszerződések határozatlan időre szóló szerződéssé történő átalakítása már semmilyen támogatás nyújtására sem jogosít fel.
- 49 Következésképpen a negyedik, a hatodik és a hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/195 határozat 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a 16/97 törvény 11. cikkének (1) bekezdésében foglalt támogatási program a 27/91 törvény 10. cikkében foglalt támogatástól eltérő, új támogatásnak minősül. A fenti 1. cikk kizárja a támogatások nyújtását a képzési és munkaszerződéssel alkalmazott munkavállalók 1997. január 1-jét követő felvétele, illetve a képzési és munkaszerződések 1997. január 1-jét követő, határozatlan időre szóló szerződéssé történő átalakítása esetén.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett nyolcadik kérdéstről

- 50 A kérdést előterjesztő bíróság nyolcadik kérdésével lényegében az eljárásban részt vevő azon fél meghatározását kéri, akire azon bizonyítási teher hárul, hogy a 27/91 törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő, és az 1995-ös határozattal jóváhagyott támogatási intézkedések számára biztosított költségvetési keretösszeget nem merítették ki.

- 51 Elsőként emlékeztetni kell arra, hogy – amint a jelen ítélet 39. és 40. pontjában említésre került – az 1995-ös határozatban elfogadott költségvetési keretösszeget Szicília tartomány a 27/91 törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt támogatási program számára abban a formában biztosította, ahogyan azt az intézkedéseknek az olasz kormány által 1995. május 18-án tett bejelentésében meghatározta.
- 52 Másodsorban meg kell állapítani, hogy az 1995-ös határozat hatása az, hogy a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítva engedélyez egy támogatási programot, azonban nem kötelezi annak végrehajtására az érintett tagállamot.
- 53 Ekképpen az 1995-ös határozatnak nem az Olasz Köztársaságnak a 27/91 törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt támogatások nyújtására való kötelezése a célja és a hatása, hanem annak engedélyezése, hogy amennyiben továbbra is kívánja, nyújthassa e támogatást (lásd ebben az értelemben a C-18/08. sz. Foselev Sud-Ouest ügyben 2008. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8745. o.] 16. pontját).
- 54 Következésképpen az e területre vonatkozó közösségi szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének kell meghatározni az annak bizonyítására vonatkozó részletes szabályokat és rendelkezéseket, hogy az 1995-ös határozatban jóváhagyott támogatási program számára biztosított költségvetési keretösszeget nem lépték túl.
- 55 Ki kell azonban emelni, hogy a nemzeti hatóságoknak – különösen a Bizottság kérésére – tudniuk kell bizonyítani a támogatási program kifizetéseinek állapotát, ha – olyan esetben, mint amilyen az 1995-ös határozat esetén áll fenn – a Bizottság egy olyan programra vonatkozóan hozott határozatot, amelyben a tagállam maximális költségvetési keretösszeget írt elő, amely a fenti programban részesülők között egyenlően osztható szét.

56 Ezért a nyolcadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az érintett tagállamnak kell meghatároznia az eljárásban részt vevő azon felet, akire az a bizonyítási teher hárul, hogy a 27/91 törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő és az 1995-ös határozattal jóváhagyott támogatási intézkedések számára biztosított költségvetési keretösszeget nem merítették ki.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kilencedik és tizedik kérdéstről

57 A kilencedik és tizedik kérdésével, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a Szicília tartomány által a támogatások kifizetésének késedelme esetén esetlegesen fizetendő törvényes kamat összegét bele kell-e számítani az 1995-ös határozattal engedélyezett költségvetési összegbe, és – igenlő válasz esetén – milyen mértékű kamatot kell alkalmazni.

58 Ezzel kapcsolatban először is emlékeztetni kell arra, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdésének első mondata a tagállamok részére minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékkal kapcsolatosan tájékoztatási kötelezettséget ír elő (a C-199/06. sz., CELF és Ministre de la Culture et de la Communication ügyben 2008. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-469. o.] 33. pontja).

59 Az EK 88. cikk (3) bekezdésének második mondata értelmében, ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a bejelentett szándék az EK 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, haladéktalanul megindítja az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást (a fent hivatkozott CELF és Ministre de la Culture et de la Communication ügyben hozott ítélet 34. pontja).

60 Az EK 88. cikk (3) bekezdésének utolsó mondata értelmében az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre, amíg az eljárásban végleges bizottsági

határozat nem születik (a fent hivatkozott CELF és Ministre de la Culture et de la Communication ügyben hozott ítélet 35. pontja).

- 61 Az e rendelkezésben meghatározott tilalom célja annak a biztosítása, hogy valamely adott támogatás ne fejthesse ki hatásait, még mielőtt a Bizottság ésszerű határidőn belül részletesen megvizsgálhatta volna a tervezett támogatási intézkedéseket, és adott esetben megindíthatta volna az e cikk (2) bekezdésében megállapított eljárást (a C-301/87. sz., Franciaország kontra Bizottság, ún. „Boussac Saint Frères”-ügyben 1990. február 14-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-307. o.] 17. pontja, valamint a fent hivatkozott CELF és Ministre de la Culture et de la Communication ügyben hozott ítélet 36. pontja).
- 62 Ebből az következik, hogy mivel az 1995-ös határozat csak e határozat időpontjától kezdődően nyilvánította a közös piaccal összeegyeztethetőnek a 27/91 határozat 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt támogatási programot, a támogatások bármely késedelmes kifizetése csak az ezen időpont után fizetendő támogatási összegek után járó kamat felszámítását eredményezheti.
- 63 Másodsorban, amint a nyolcadik kérdésre adott válaszból kiderül, a támogatás késedelmes kifizetése esetén a kamat fizetéséhez való jog, az e kamatra alkalmazandó részletes szabályok és a kamat mértéke a nemzeti jog hatálya alá tartozik.
- 64 Mindazonáltal pontosítani kell, hogy az 1995-ös határozat csak a 27/91 törvényben, különösen annak 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt támogatási intézkedésekre vonatkozik, az intézkedéseknek az olasz kormány által 1995. május 18-án tett bejelentésében szereplő költségvetési keretösszeg mértékéig.
- 65 Ezzel szemben a fent említett támogatási intézkedések késedelmes kifizetése esetén esetlegesen járó kamat összege sem egészében, sem részben nem képezheti a támogatás részét, ezért nem lehet az erre szánt költségvetési keretösszegbe sem beleszámítani.

- 66 Az előzőekből az következik, hogy a kilencedik és a tizedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1995-ös határozattal jóváhagyott támogatások késedelmes kifizetése esetén e határozatot követő időszakra esetlegesen járó törvényes kamat összege nem tartozik bele az e határozattal engedélyezett költségvetési keretösszegbe. A kamat mértéke és az e kamat alkalmazására vonatkozó részletes szabályok a nemzeti jog hatálya alá tartoznak.

A költségekről

- 67 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Szicília tartomány foglalkoztatási célú beavatkozásokról szóló, 1991. május 15-i 27. tartományi törvényére vonatkozó, 1995. december 11-i SG(95)D/15975.sz. bizottsági határozatot (NN91/A/95.sz. állami támogatás) úgy kell értelmezni, hogy az elismerte a fenti 27. tartományi törvény 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt két olyan intézkedésből álló támogatási program közös piaccal való összeegyeztethetőségét, amelyek esetén a támogatások nem halmozhatók, és amelyek indokának – nevezetesen a munkavállaló alkalmazásának vagy a szerződés határozatlan időre szóló szerződéssé történő átalakításának – 1996. december 31-e előtt kell bekövetkeznie, azonban az e támogatások alapján történő folyósítás ezen időpont után is folytatódhat, amennyiben az alkalmazandó nemzeti költségvetési és pénzügyi szabályok ezzel nem ellentétesek, és amennyiben betartják az Európai Közösségek Bizottsága által jóváhagyott költségvetési keretösszeget.**

- 2) Az Olaszország által Szicília tartományban végrehajtani kívánt foglalkoztatási célú támogatási programról szóló, 2002. október 16-i 2003/195/EK bizottsági határozat – C 56/99. sz. (korábbi N 668/97. sz.) 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy Szicília tartománynak a tartomány 1997-es költségvetési évre vonatkozó költségvetésének az általános tartalékaiban foglalt céltartalékok felhasználására vonatkozó kiadások engedélyezéséről szóló, 1997. május 27-i 16. tartományi törvénye 11. cikkének (1) bekezdésében szereplő támogatási program Szicília tartomány foglalkoztatási célú beavatkozásokról szóló, 1991. május 15-i 27. tartományi törvénye 10. cikkében foglalt támogatástól eltérő, új támogatásnak minősül. A fenti 1. cikk kizárja a támogatások nyújtását a képzési és munkaszerződéssel alkalmazott munkavállalók 1997. január 1-jét követő felvétele, illetve a képzési és munkaszerződések 1997. január 1-jét követő, határozatlan időre szóló szerződésekévé történő átalakítása esetén.

- 3) Az érintett tagállamnak kell meghatároznia az eljárásban részt vevő felet, akire azon bizonyítási teher hárul, hogy Szicília tartomány foglalkoztatási célú beavatkozásokról szóló, 1991. május 15-i 27. tartományi törvénye 10. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő és az SG (95) D/15975. sz. határozattal jóváhagyott támogatási intézkedések számára biztosított költségvetési keretösszeget nem merítették ki.

- 4) Az SG (95) D/15975. sz. határozattal jóváhagyott támogatások késedelmes kifizetése esetén az e határozatot követő időszakra esetlegesen járó törvényes kamatok összege nem tartozik bele az e határozattal engedélyezett költségvetési keretösszegbe. A kamat mértéke és az e kamat alkalmazására vonatkozó részletes szabályok a nemzeti jog hatálya alá tartoznak.

Aláírások